

Zdrowie w więzieniu

- badanie postaw, wiedzy i zachowań personelu więziennego oraz ludzi pozbawionych wolności na temat chorób zakaźnych w wytypowanych polskich jednostkach penitencjarnych

Suplement – ostateczne wyniki epidemiologiczne

Marzena Ksel, Halina Strzelecka, Wojciech Rudalski

**Europejska Sieć Współpracy na Rzecz
Przeciwdziałania Narkomanii i Infekcjom w Więzieniach (ENDIPP)**

Warszawa, lipiec 2007

Sytuacja epidemiologiczna zakażenia wirusem HIV w Polsce.

Od początku epidemii (1985 r.) do końca czerwca 2007 roku zarejestrowano w Polsce ogółem 10.895 zakażonych. Z tej liczby co najmniej 5.420 zakażonych w związku z używaniem narkotyków. W tym samym czasie rozpoznano 1.945 zachorowań na AIDS oraz zanotowano 866 zgonów.

Sytuacja epidemiologiczna zakażenia wirusem WZW typu B w Polsce

W Polsce zakażenia WZW B również stanowią jeden z najważniejszych problemów epidemiologicznych. Po wprowadzeniu programu obowiązkowych szczepień ochronnych przeciwko WZW typu B i upowszechnieniu sprzętu jednorazowego użytku nastąpił znaczący spadek liczby nowych zakażeń. Współczynnik zapadalności na WZW typu B w Polsce w 2002 roku był 8-9-krotnie mniejszy niż przed ich wprowadzeniem i wynosił 5,02/100 tys. Współczynnik ten w roku 2003 wynosił już 4,7/100 tys., a w roku 2004 4,1/100 tys. W dalszym ciągu notowany jest jego powolny spadek.

Sytuacja epidemiologiczna zakażenia wirusem WZW typu C w Polsce

Obecnie zarówno w Polsce jak i na świecie zakażenia wirusem HCV stanowią jedno z najpoważniejszych zagrożeń epidemiologicznych i klinicznych. W Polsce notuje się stały wzrost liczby zdiagnozowanych zakażeń. Szacuje się, iż obecnie wirusem HCV może być zakażonych nawet 730 000 Polaków.

Sytuacja epidemiologiczna w jednostkach penitencjarnych w zakresie chorób przenoszonych drogą krwi.

Głęboko zamrożona surowica została w czerwcu br. przebadana testami paskowymi w kierunku obecności wirusa HIV. Ze środków własnych Centralnego Zarządu Służby Więziennej zakupiono szybkie immunochromatograficzne testy paskowe, Retrocheck HIV – WB, firmy Allpharmed, do wykrywania przeciwciał HIV typu 1 i 2¹. Badanie przeprowadzono w laboratorium Szpitala Aresztu Śledczego Warszawa – Mokotów. Wyniki przedstawiono w poniższej tabeli.

Tabela A – Ostateczne wyniki badania surowicy w zestawieniu z wynikami dotyczącymi ludności Polski.

	Odsetek więźniów	Odsetek ludności kraju
WZW typu B	2,07%	1,5%
WZW typu C	7,29%	1,91%
HIV	1,55%²	0,029%

¹ Załącznik 1 i 2.

² Wynik oszacowany w oparciu o dane statystyczne z listopada 2006 roku wynosił 0,48%.

Zachowania ryzykowne u osób zakażonych HIV (26 osób: kobiety – 12, mężczyźni – 14).

- ▶ 13 osób użyło kiedykolwiek narkotyku w zastrzyku;
- ▶ przed przyjściem do jednostki penitencjarnej 2-ie osoby **czasem** korzystały z cudzych lub pożyczaly swoje igły do zastrzyków;
- ▶ przed przyjściem do jednostki penitencjarnej 2-ie osoby **czasem** korzystały z cudzych lub pożyczaly swoje strzykawki, a 3 osoby sprzęt do zastrzyków;
- ▶ podczas pobytu w jednostce penitencjarnej 1 osoba **czasem** korzystała z cudzych lub pożyczala swoje igły do zastrzyków;
- ▶ podczas pobytu w jednostce penitencjarnej 1 osoba **czasem** korzystała z cudzych lub pożyczala strzykawki i 1 osoba inny sprzęt do zastrzyków;
- ▶ podczas pobytu w jednostce penitencjarnej 1 osoba zażywała narkotyków w zastrzykach;
- ▶ 14 mężczyzn miało w sumie 35 partnerek seksualnych;
- ▶ z powyższej grupy 4 osoby **nigdy** nie używały prezerwatyw, 6 osób **czasami**, a tylko 3 **zawsze** (1-brak odp.);
- ▶ 1 mężczyzna miał 15 partnerek seksualnych i **czasem** używał prezerwatyw;
- ▶ 12 kobiet miało w sumie 38 partnerów seksualnych:
- ▶ z powyższej grupy 3 osoby **nigdy** nie używały prezerwatyw, 5 **czasami**, a tylko 3 **zawsze** (1-brak odp.);
- ▶ 1 kobieta miała 20 partnerów seksualnych i **zawsze** były stosowane prezerwatywy;
- ▶ podczas pobytu w jednostce penitencjarnej 1 osoba pożyczala szczoteczkę do zębów;
- ▶ 8 osób w jednostce penitencjarnej zrobiło tatuaż, 2 osoby założyły kolczyk.

Spośród 26 osób zakażonych wirusem HIV 15 jest również zakażonych WZW C, żadna nie jest zakażona WZW B.

Zakażeni wirusem HIV i WZW typu C.

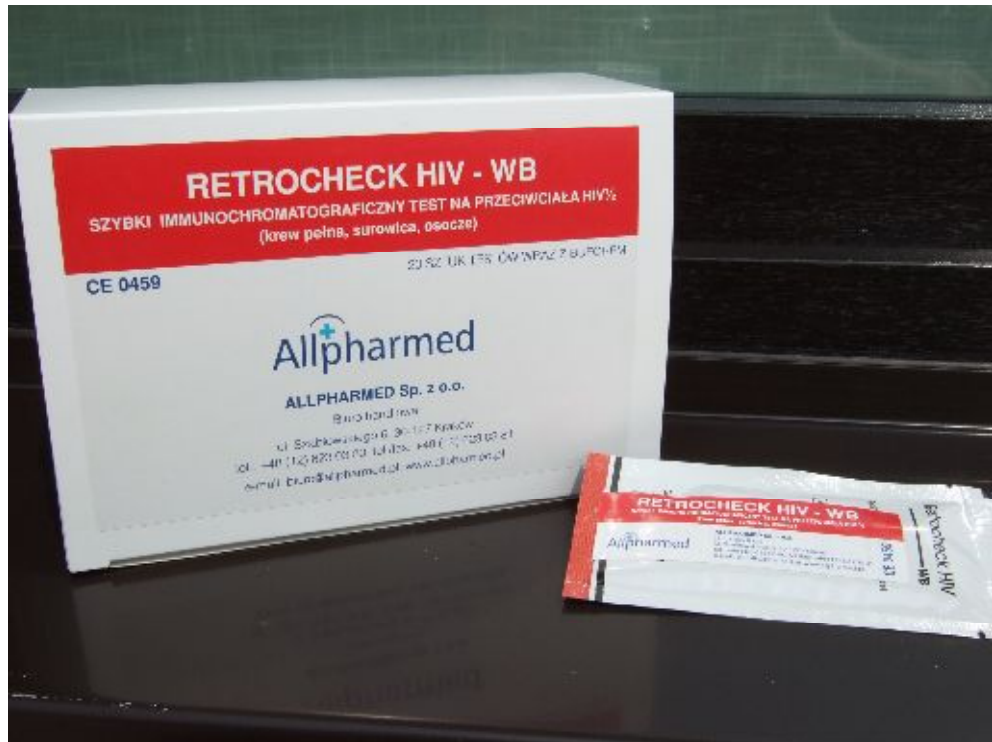
- ▶ 5 mężczyzn miało 9 partnerek seksualnych; 3 z nich **czasami** używało prezerwatyw, 1 **zawsze** (1-brak odp.);
- ▶ 1 mężczyzna miał 4 partnerki seksualne i **zawsze** używał prezerwatyw;
- ▶ 1 mężczyzna miał 3 partnerki seksualne i **czasami** używał prezerwatyw;
- ▶ 10 kobiet miało w sumie 18 partnerów seksualnych: 1 z nich miała 4 partnerów seksualnych i **czasami** używała prezerwatyw, 3 z nich (w tym 1 mająca 2 partnerów) - nie stosowały **nigdy** prezerwatyw.

Z grupy osób zakażonych wirusem HIV (26), sześć jest świadoma zakażenia, trzy osoby wskazały na odpowiedź „nie wiem”.

ZALECENIA

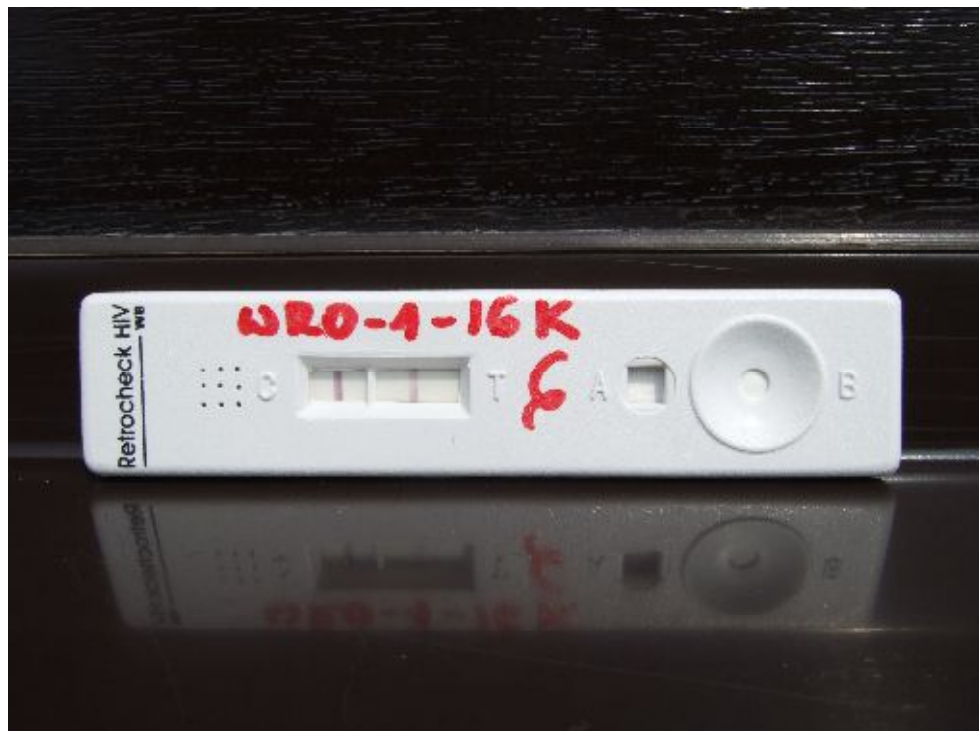
1. Opracowanie i wdrożenie systemu edukacji zdrowotnej, zarówno dla osób pozbawionych wolności, jak i personelu jednostek penitencjarnych.
2. Zaszczepienie całego personelu Służby Więziennej przeciwko WZW typu B oraz podjęcie działań zmierzających do wpisania personelu Służby Więziennej do Kalendarza Szczepień (w zakresie szczepienia przeciwko WZW typu B).
3. Opracowanie i wdrożenie programu szczepień osób pozbawionych wolności przeciwko WZW typu B.
4. Poszerzenie oferty terapeutycznej dla narkomanów, poprzez uruchomienie programów substytucji metadonowej we wszystkich jednostkach penitencjarnych.
5. Uruchomienie programów wymiany igieł i strzykawek w jednostkach penitencjarnych, po przeprowadzonym jeszcze w tym roku pilotażu.
6. Wprowadzenie stałej dostępności prezerwatyw we wszystkich jednostkach penitencjarnych, z uwzględnieniem dystrybucji odpłatnej poprzez kantyny.

Załącznik 1



Szybki, immunochromatograficzny test Retrocheck HIV – WB, firmy Allpharmed, do wykrywania przeciwciał HIV typu 1 i 2.

Załącznik 2



Dodatni wynik testu Retrocheck HIV – WB, firmy Allpharmed, do wykrywania przeciwciał HIV typu 1 i 2..